

miðvikan

Hans Engell um skuldarkreppu føyroyinga:

Føroyingar og danir mugu finna eina langsiktaða loysn

JAN MÜLLER
KALMAR LINDENSKOV

-Skuldin er ein mylnusteinur um hálsin á føyroyingum. Tað er tí altavgerandi, at tað verður funnin ein langsiktað loysn á føyroyska skuldartrupulleikanum. Tað má bera til í eini nýggjari avtalu millum Føroyar og Danmark at fáa eina avtalu, sum mækir, at føyroyski búskapurin, sum er á veg uppfeittir, ikki verður knúsaður sigur Hans Engell form. í konservativa flokki-num.

Bjartskygni men....

Hvat heldur Hans Engell, sum fleiri ferðir hevur vitjað í Føroyum, um búskaparlígu stöðuna her á landi?

-Eg haldi, at tað er orsök til at fegnast um, at búskapargongdin hevur verið eitt sindur meira positiv seinasta hálvtannað árið. Tað sýnist sum her ræður meira bjartskygni enn fyri bert eini tíð síðani, men eg dugi eisini at síggja, at føyroyska samfelagið stendur yvirfyri

nøkrum sera stórum búskaparlígu trupulleikum, sum ikki kunnu loysast við bara við at knipsa fingrar.

Hans Engell ásanar, at skuldin er ein stórir mylnusteinur um hálsin á tí føyroyska fólkinum.

-Samanbera við føyroysku skuldina við tað donsku, so svarar hon umleið til tað donsku, t.v.s. at hvør einstakur føyroyingur skyldar umleið tað sama sum hvør

dani. Men her ber tó ikki til at samanbera heilt, tí føyroyski búskapurin er í eini so torførari stöðu og nýðist at seta sítt álit til bara eina vinnu, harafturímóti Danmark hevur fleiri møguleikar, fleiri bein at standa á.

Ein langsiktað loysn

Hans Engell heldur tað vera altavgerandi, at tað verður funnin ein langsiktað loysn uppá føyroyska skuldartrupulleikan.

-Tað er sjálandi eingin, sum hevur hug til at rinda donsku úttanlandsskuldina uppá 800 mia. kr. Og sjálvandi er føyroyska úttanlandsskuldin fyrst og fremst ein føyryskur trupulleiki, men eg haldi, at tað má bera til í samráðingum millum donsku stjórnina og Føroya landsstjórn at fáa eina avtalu, sum mækir, at føyryski búskapurin, sum er á veg uppfeittir, ikki verður knúsaður. Tað avgerandi er í veruleikanum, at tað verður funnin ein profilur uppá rentu- og avdráttarspurningin, nakað, sum ikki er byrjað enn, ið so ger tað møgulegt at menna føyryyska samfelagið og at tryggja vinnulívið.

Hans Engell vísir á, at hann undir fundinum í Føroyum hevur brúkt nógv tíð til at tosa um júst hesi viðurskipti men ásanar samtiðis, at hetta fyrst og fremst er ein mál fyri føyroyingar at taka sær av og loysa.

-Men hetta verður eisini eitt danskt mál, tað avtalan millum Føroyar og Dan-

mark skal til nýggja viðgerð í 1998!

-Avgjørt. Og har er tað eg sýgi, at tað má bera til at finna eina langtíðaravtalu, sum sær til tørvin hjá báðum pørtum, nevniliga at skuldin skal afturgjaldast, men at tað føyryyska samfelagið ikki skal tvingast niður á knøini.

Danir ikki leggja seg út í føyryyska figgjarlóg

-Nu hevur verið tosað um, at føyroyingar eiga at brúka eitt yvirskot á figgjarlógini til at gjalda aftur skuldina. Onnur halda, at vit heldur eiga at brúka hetta yvirskot til at fáa gongd á aftur føyryyska búskapin. Hvat sigur tú til hetta?

-Eg haldi ikki vit frá danskari síðu skulu leggja okkum út í, hvussu føyryyska lógtíngið disponerar í sambandi við ársliga figgjarlógina. At tað vísir seg, at búskaparlíga stöðan er vordin batnað, og tað er størri avlop á figgjarlógini, enn ein hevði mettt, haldi eg

Hans Engell: -Tað má bera til at finna eina langtíðaravtalu, sum sær til tørvin hjá báðum pørtum, nevniliga at skuldin skal afturgjaldast men at føyryyska samfelagið ikki skal tvingast niður á knæ

ikkí hevur nakað sum beinleiðis samband við skuldastöðuna. Her tosa vit tvørturímóti um at fáa eina langtíðarloysn, sum tit í Føroyum föla tit kunnu liva við, og sum so eisini tryggjar afturgjaldingina av skuldini.

Hans Engell heldur tað hevði verið skilagott av landsstýrinum nú at fyrireika eitt uppskot til at hava við til komandi samráðingar við donsku stjórnina, har føyroyingar koma við einum boði uppá, hvussu teir halda, at skuldarspurningurin skal loysast í framtíðini.

Framhald av stöu 12

inum, at danska stjórnin tá eigur at gjalda fyri hetta so ella so?

-Tað er skeivt at gera viðmerkingar til tað nú kanska eitt hálvt ár, áðrenn kann-ingin er liðug.

Nú er konservati flokkurin í andstöðu á fólkatingi, men tað heldur Hans Engell ikki fer at broyta nakað í hesum máli. Hann vónar av roknar við, at stjórnin er so mikið at sær komín, at hon fer at viðgera úrslitið við tí

fýri eygað, at tað skal fáa avleiðingar, um so er at niðurstöðan leggur upp til slíkar.

Mest umfatandi kanning nakrantíð

-Vit mugu annars ikki gloyma, at kanningin av føyryyska bankamálinum er tann mest umfatandi kanningin, sum nakrantíð er gjørd í Danmark. Um vit samanbera hana við t.d. Tamlmálið ella nakrar av teimum stóru bankakanningunum, sum hava verið í

Danmark, so er henda nógv stórri og fevnir um nógv fleiri persónar. Hon fer so helst eisini at vera nógv dýrari enn undanfarnar kanningar leggur Hans Engell aftrat.

Uppá fyrispurning um úrslitið av kanningini av bankamálinum kann fáa ávirkan á eitt komandi val í Danmark, sigur Hans Engell, at tað fer tað neyv-an, tí valið verður ikki fyrr enn eitt ár eftir at kanning-úrslitið er, almennakunngjørt.